

Norra Nöbbelöv 6:3

Norra Nöbbelövs socken, fornlämning 24:1

Lunds kommun, Skåne län

Arkeologisk undersökning i form av schaktningsövervakning

Mattias Karlsson

Titel: Norra Nöbbelöv 6:3
Författare: Mattias Karlsson
Kulturmiljörapport: 2018:49

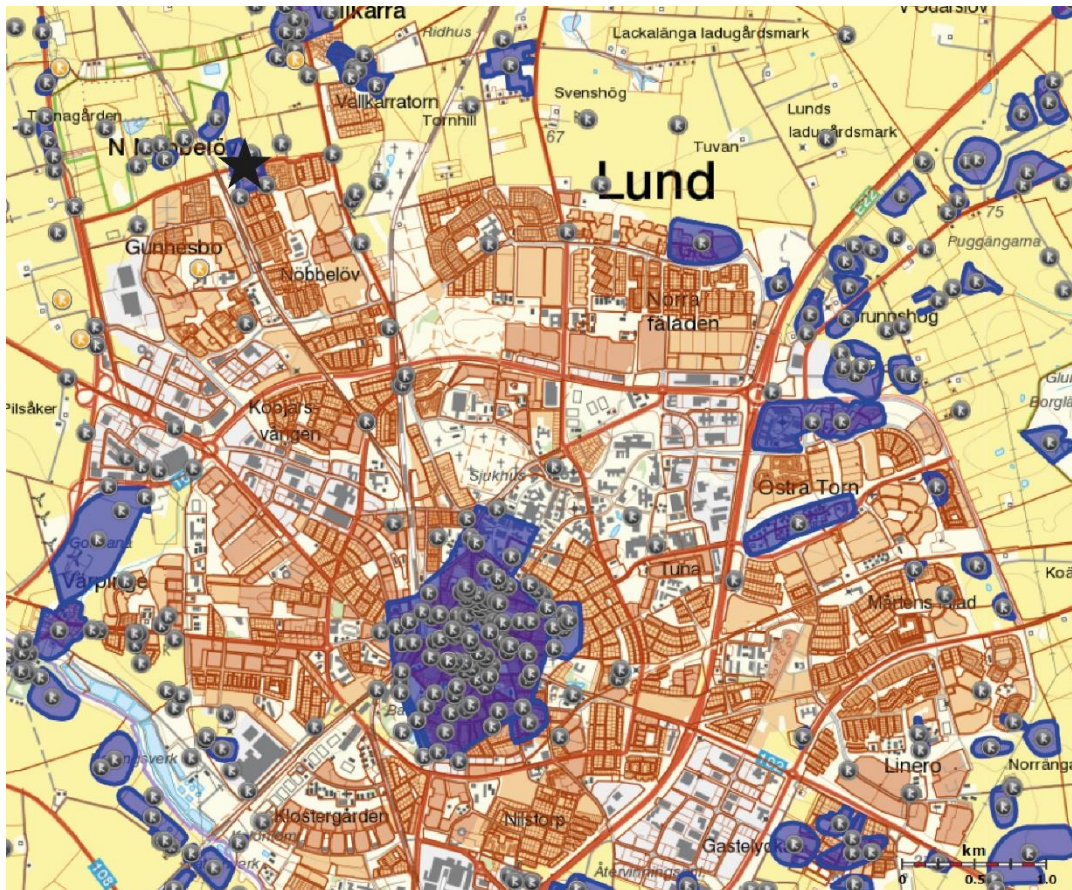
Omslagsbild: Foto av schakt för dränering. Östra sidan, norr om trapp.
Upphovsrätt: Där inget annat är angivet, enligt Creative Commons licens CC BY

Innehållsförteckning

Sammanfattning	1
Inledning.....	2
Fornlämningsmiljö	3
Tidigare arkeologiska iakttagelser	3
Genomförande och resultat.....	3
Kulturlagerstatus	3
Administrativa och tekniska uppgifter.....	4
Källor och litteratur.....	5
Bilaga 1. Planritning	6
Bilaga 2. Sektion	7

Sammanfattning

- I samband med dränering av församlingshemmet i Norra Nöbbelöv utförde Kulturen en arkeologisk undersökning i form av en schaktningsövervakning. Församlingshemmet ligger inom den historiska bytomten för Norra Nöbbelöv (Norra Nöbbelöv RAÄ 24:1). På platsen för församlingshemmet låg före utskiftningen av byn gården och hemmanet nr 6. Församlingshemmet med en tillbyggnad är uppfört strax efter rivningen av kyrkan 1899.
- Runt församlingshemmet konstaterades äldre ledningar, brunnar och dräneringsrör. Under ett ca 20 cm tjockt lager med småsten och singel påträffades runt byggnaden ett sandigt mörkbrunt kulturlager som kan betecknas som matjord. Inga andra äldre kulturlager eller lämningar påträffades. Undergrunden påträffades på ca 0,6–0,8 m djup och består av sand och grus i olika fraktioner.

Figur 1. Utdrag från FMIS. Översikt över Lund och området strax norr därom. Platsen för undersökningen, Norra Nöbbelövs bytomt (Norra Nöbbelöv 24:1), är markerad med en svart stjärna.

Inledning

I samband med dränering av församlingshemmet i Norra Nöbbelöv, fastigheten Nöbbelöv 6:3, utförde Kulturen en arkeologisk undersökning i form av en schaktningsövervakning (enligt Länsstyrelsens beslut 431-9451-2018). Fastigheten är delvis belägen inom Norra Nöbbelövs gamla bytomt (RAÄ 24:1). Dess avgränsning är definierad efter 1829 års enskifteskarta (Lantmäteristyrelsen, Norra Nöbbelöv, akt 3).

Fornlämningsmiljö

På fastigheten 6:3 finns idag en byggnad, Församlingshemmet, som uppfördes strax efter att kyrkan i Nöbbelöv revs år 1899. Enligt muntliga uppgifter ska byggnaden ha uppförts med en äldsta del i norr som är försedd med källare. I källaren är väggarna uppförda av kvadersten av sandsten som troligen härrör från den rivna medeltida kyrkan i Nöbbelöv. Senare har en tillbyggnad skett i söder. På platsen för församlingshemmet fanns tidigare en äldre mangårdsbyggnad tillhörande gård nr 6.

Tidigare arkeologiska iakttagelser

Bytomten som är delvis undersökt visar att bebyggelse funnits på platsen sedan tidig medeltid. Vid undersökningar på och omkring kyrkogården 1994–95 påträffades tidigmedeltida gravar och lämningar från vikingatid–tidig medeltid. I norra delen av bytomten påträffades år 2008 en silverskatt bestående av ca 9000 mynt. Skatten har lagts ned på platsen i slutet av 1200-talet (uppgifter i FMIS, Norra Nöbbelöv 24:1).

I samband med att schaktningar gjordes för vatten och avlopp 1995 utfördes en arkeologisk undersökning inom samma fastighet. VA-schaktet grävdes från församlingshusets västra sida, ca 5 meter från huset och uppdelat på två grenar norr och söder om huset, och vidare österut mot kyrkogården. Längs en ca 8 meter lång sträcka öster om församlingshuset observerades äldre kulturlager. Undergrunden påträffades 0,5–1,0 meter under markytan. Kulturlagren tolkades som lämningar efter den tidigare gårdens västra länga (Rönn 1995).

Genomförande och resultat

I samband med 2018 års dräneringsarbete bevakades schaktningarna runt hela byggnaden (bilaga 1). Schaktningarna tog sin början på östra sidan och fortsatte på norra, västra och södra sidan. Schaktningarna var som mest omfattande och djupa i öster, där en brunn placerades, och i norr (sektion, se bilaga 2). Schaktdjupet uppgick till närmare 2 meter och där brunnen sattes till närmare tre meter. På västra och södra sidan uppgick schaktdjupet till ca 0,5–0,85 m.

På alla sidor av byggnaden påträffades ledningsdragningar. Närmast byggnaden fanns en eller två dräneringsledningar. På östra sidan ligger en större brunn och där påträffades en kraftigare avloppsledning av cement förutom mindre ledningar.

Över hela området ligger ett ca 0,2 m tjockt lager med småsten och grus. Därunder påträffades ett lager med sandig mörkbrun matjord ned till ca 0,6–0,8 m djup. Därunder påträffades undergrunden som består av sand och grus. Inga äldre kulturlager eller lämningar påträffades.

Kulturlagerstatus

Undergrunden och konstaterade lager med inslag av mylla på fastigheten består av sand och ställvis av grus i olika fraktioner. Jorden är torr ned till betydande djup. Det enda äldre kulturlagret på platsen bestod av nedmyllad matjord. Förutsättningarna för bevarande av organiskt material på de berörda djupen är dåligt.

Administrativa och tekniska uppgifter

Länsstyrelsens dnr	431-9451-2018
Fornlämningsnr	RAÄ 24:1
Löpnr, fornreg	201800867
Kulturens projektnr	A_2018_0001
Trakt/kvarter/fastighet	Nöbbelöv 6:3
Socken	Norra Nöbbelöv
Kommun	Lund
Län	Skåne
Typ av exploatering	Dränering
Uppdragsgivare	Lunds pastorat
Typ av undersökning	Arkeologisk undersökning i form av schaktningsövervakning
Ansvarig institution	Kulturen
Fältarbetsledare	Mattias Karlsson
Övrig personal	—
Fältarbetstid	2018-09-10 – 2018-10-01
Fälttid, arkeolog, tim	16
Fälttid, maskin, tim	—

Yta, m²	100
Kubik, m³	120
Schaktmeter, m	80

Fyndmaterial	Inga fynd tillvaratogs
Ritning, dokumentation	4 st A3 ritfilmer: 4 plan- och sektionsritningar skala 1:20 och 1:100
Foto	20 digitala fotografier
Analyser	—
Arkivmaterial, förvaring	LUHM, kopior i Kulturens LA-Arkiv under fastighetsbeteckningen Nöbbelöv 6:3

Källor och litteratur

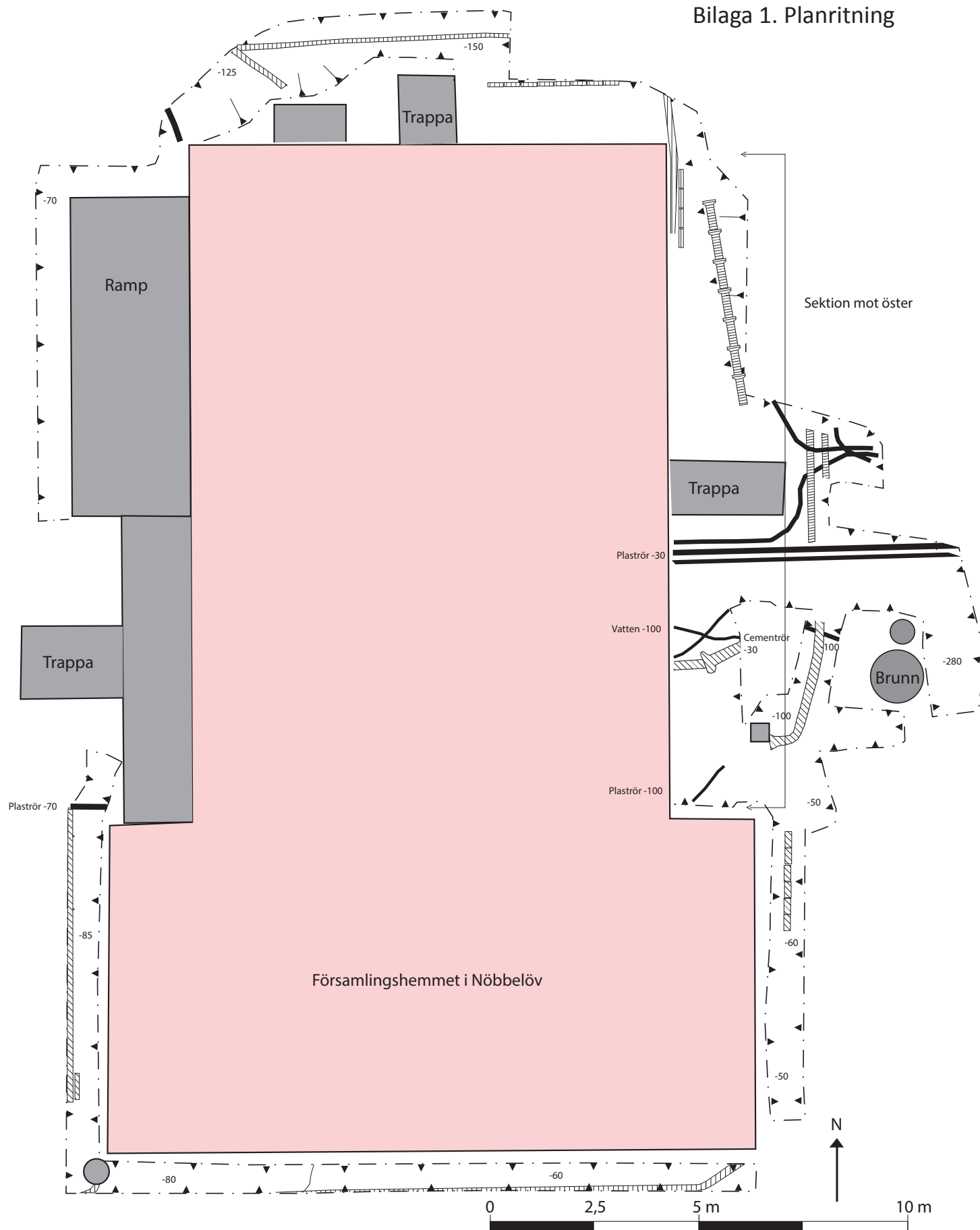
Arkiv

FMIS, se www.fmis.raa.se

Litteratur

Rönn, Viveka 1995: *Norra Nöbbelövs kyrkogård. Del av fornlämning 24 i Norra Nöbbelövs socken. Arkeologisk undersökning i 2 delar: Del 1: januari 1995. Del 2: juli 1995. Arkeologiska rapporter från Lund. Lund.*

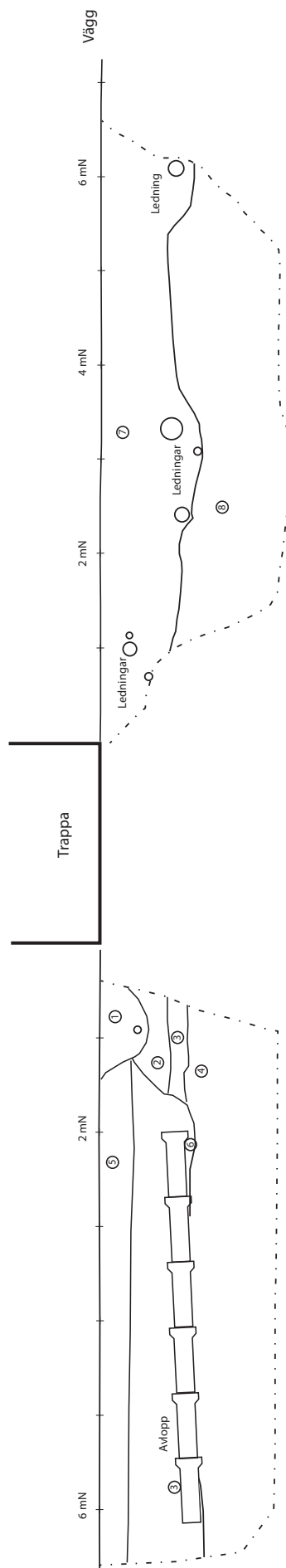
Bilaga 1. Planritning

Församlingshuset i Norra Nöbbelöv med schakt. Dräneringen utfördes runt hela fastigheten. Äldre ledningsdragningar och brunnar var koncentrerade till ett område öster om byggnaden.

Bilaga 2. Sektionsritning

Sektion mot öster

1. Omrörd kulturjord+makadam. Fyllning.
2. Mörkt grå kulturjord med sandigt inslag, lite småsten, i övrigt inga komponenter. Homogen. Odlat eller difört.
3. Grå till beige kulturjord, sandigt till grusigt, nästan morän eller övergång mot morän.
4. Gulbeige sand. Undergrund.
5. Makadam, grus. Sentida.
6. Fyllning i rögräv. Omrörd kulturjord, sand och tegelkross.
7. Omrörd jord, finkornigt men uppblandat med grus och småsten, luckert. Sentida utfyllnader.
8. Ljust gulbrun sand med inslag av lite lera.

Sektion mot öster. Dokumenterad på östra sidan av församlingshemmet, på båda sidor om befintlig trapp, ca 1,5 meter från fasad.

Arkeologiska arkivrapporter från Lund har övergått i serien Kulturmiljörapporter fr.o.m. 2013.
I serien Kulturmiljörapporter har utgivits:

2018

- 2018:1 Kv. Klockaren 19, Dalby. Fornlämning 40:1, Dalby socken, Lunds kommun, Skåne län. Arkeologisk förundersökning 2017. Mattias Karlsson.
- 2018:2 Falsterbo 2:25 – Kyrkogatan, Falsterbo. Fornlämning 15, Falsterbo socken, Vellinge kommun, Skåne. Arkeologisk undersökning 2016. Ivan Balic.
- 2018:3 Fjärrvärme mm i Lunds kommun, Skåne. Arkeologiska förundersökningar 2012-2013. Aja Guldåker.
- 2018:4 Hunehals borg, Hanhals 4:31, fornlämning Hanhals 71:1, Hanhals socken, Kungsbacka kommun, Halland. Forskningsundersökning 2016.
- 2018:5 Kv Toppen 14, Lund. Fornlämning 73:1, Lunds stad och kommun, Skåne län. Arkeologisk undersökning 2017. Aja Guldåker.
- 2018:6 Kv Gråbröder 16, Lund. Fornlämning 73:1, Lunds stad och kommun, Skåne län. Arkeologisk undersökning 2015. Ivan Balic.
- 2018:7 Coyetgården och Stinsbostaden i Åkarp, Staffanstorps och Burlövs kommuner, byggnadsdokumentation 2017-2018. Henrik Borg och Carita Melchert
- 2018:8 Kv Domkyrkan 2 – Krafts torg, fornlämning Lund 73:1, Lunds stad, Lunds kommun, Skåne län. Arkeologisk schaktningsövervakning 2015-2016. Gertie Ericsson.
- 2018:9 Innerstaden 2:1 - Stortorget, fornlämning Lund 73:1, Lunds stad, Lunds kommun, Skåne län. Arkeologisk förundersökning 2015. Gertie Ericsson
- 2018:10 Arkeologisk utredning steg 1 inför fördjupad översiktsplan för Lund Sydväst (Källby), Lunds kommun, Skåne län. 2017. Jan Kockum och Johan Wallin.
- 2018:11 Kv Brunius 18, fornlämning Lund 73:1, Lunds stad, Lunds kommun, Skåne län. Arkeologisk kontroll/undersökning 2016. Gertie Ericsson.
- 2018:12 Kv Tegnér 1, fornlämning Lund 73:1, Lunds stad, Lunds kommun, Skåne län. Arkeologisk schaktningsövervakning 2015 och geoteknisk undersökning 2016. Gertie Ericsson.
- 2018:13 Lunds domkyrka, kv Domkyrkan 1, fornlämning Lund 73:1, Lunds stad och kommun, Skåne län. Geoteknisk undersökning 2016. Gertie Ericsson.
- 2018:14 Dalby 90:1, fornlämning Dalby 40:1, Dalby socken, Lunds kommun, Skåne län. Arkeologisk schaktningsövervakning 2018. Jan Kockum.
- 2018:15 Svanelucky 3, Astrografhuset, Lunds kommun, Antikvarisk medverkan 2015-2018. Carita Melchert och Erik Blomqvist.
- 2018:16 Galgevängen 1:20, S:t Jörgens park, fornlämning Lund 50, Lunds stad och kommun, Skåne län, arkeologisk undersökning 2016. Jan Kockum.
- 2018:17 Södra stambanan, delen Flackarp-Arlöv, Uppåkra socken, Burlöv och Staffanstorps kommuner, Skåne län. Arkeologisk utredning och förundersökning 2016. Ivan Balic.
- 2018:18 Kv Föreningen 16, kv Universitetet 1, kv Domkyrkan 1 och kv Historiska Museet 1, fornlämning Lund 73:1, Lunds stad och kommun, Skåne län. Arkeologisk undersökning 2018. Jan Kockum.
- 2018:19 Innerstaden 2:1 - Nygatan, fornlämning Lund 73:1, Lunds stad och kommun, Skåne län. Arkeologisk undersökning 2017. Krister Kàm Tayanin.
- 2018:20 Kv Städet 10, fornlämning Lund 73:1, Lunds stad och kommun, Skåne län. Arkeologisk undersökning 2018. Jan Kockum.
- 2018:21 Kv Sankt Mikael 16, fornlämning Lund 73:1, Lunds stad och kommun, Skåne län. Geoteknisk undersökning 2018. Aja Guldåker.
- 2018:22 Döbeln 8, Krognoshuset, Lund, Lunds kommun. Antikvarisk förundersökning 2018. Carita Melchert.
- 2018:23 Kv Sankt Måns 21, fornlämning Lund 73:1, Lunds stad och kommun, Skåne län. Geoteknisk undersökning 2018. Aja Guldåker.
- 2018:24 Fastigheten Innerstaden 2:1, Mårtenstorget, fornlämning Lund 73:1, Lunds stad och kommun, Skåne län. Arkeologisk undersökning 2018. Jan Kockum.
- 2018:25 Fastigheten Sandby 67:1 Byskolan, fornlämning Södra Sandby 93:1, Södra Sandby, Lunds kommun, Skåne län. Arkeologisk undersökning 2018. Jan Kockum.
- 2018:26 Höör kyrka, Höör socken, Höörs kommun, Skåne. Antikvarisk medverkan 2018. Carita Melchert.

Tidigare nummer kan rekvireras från Kulturen, Kulturmiljöavdelningen

Telefon: 046-350406

E-post: arkeologi@kulturen.com

- 2018:27 Tegnér 1, Allmogehallen, Kulturen. Vårdprogram och underhållsplan 2017. Erik Blomqvist.
- 2018:28 Kv. Källan 10, fornlämning 175:1 (Lilla Råby), Lunds stad och kommun, Skåne län. Arkeologisk undersökning 2018. Mattias Karlsson.
- 2018:29 Oppmanna 4:16, Kristianstad kommun, Skåne län. Antikvarisk medverkan 2018. Erik Blomqvist.
- 2018:30 Ängsö slottspark-Ängsö Gård 2:1, fornlämning 4:1, Ängsö sn, Västerås kommun, Västmanlands län. Trädgårdsarkeologisk utredning 2018. Aja Guldåker.
- 2018:31 Margretedalsområdet. Tullbommen 1, Margretedal 1–4 samt innerstaden 5:5, 5:7, 5:18 och delar av 2:1, Lund, Lunds kommun, Skåne län. Arkeologisk utredning 2018. Stefan Larsson.
- 2018:32 Fjälkinge kyrka, Fjälkinge pastorat, Lund stift, Kristianstad kommun, Skåne län. Antikvarisk medverkan 2017-2018. Carita Melchert.
- 2018:33 S:t Peter 28, Ekska huset, Lund, Skåne län. Antikvarisk medverkan 2018. Carita Melchert.
- 2018:34 Skegrie 14:11, Skegrie mölla, Trelleborg, Skåne län. Antikvarisk medverkan 2018. Erik Blomqvist
- 2018:35 Kv Sankt Mikael 6, fornlämning Lund 73:1, Lunds stad och kommun, Skåne län. Arkeologisk undersökning 2017. Jan Kockum.
- 2018:36 Skegrie 14:11, Skegrie mölla, Trelleborg, Skåne län. Antikvarisk medverkan 2018. Erik Blomqvist
- 2018:37 Mölleberga kyrka. Arkeologisk vindsstädning och byggnadsarkeologisk undersökning av tornet 2018. Mölleberga kyrka, Uppåkra församling, Lunds stift. Gunilla Gardelin.
- 2018:38 Vapenhuset, Södra Sandby. Vapenhuset 2, 3, 4, 5, samt del av Sandby 67:2, fornlämning Södra Sandby 93:1, Lunds kommun, Skåne län. Arkeologisk förundersökning 2018. Stefan Larsson.
- 2018:39 Historiska museet 1, fornlämning 73, Lund, Lunds kommun, Skåne län, Schaktningsövervakning 2018. Stefan Larsson.
- 2018:40 Värpinge 17:26 och 18:1. Fornlämning 156:1, Lund, Lunds kommun, Skåne län. Arkeologisk förundersökning 2015. Johan Wallin.
- 2018:41 Innerstaden 2:1 - Mårtenstorget, Lund. Fornlämning 73:1, Lunds kommun, Skåne län. Arkeologisk schaktningsövervakning 2016. Krister Kåm Tayanin.
- 2018:42 Kv Klosterkyrkan 5, fornlämning Lund 73:1, Lunds stad, Lunds kommun, Skåne. Arkeologisk förundersökning 2016. Johan Wallin.
- 2018:43 Kv Galten 13, 14, 15, 19, 27 och 28, fornlämning Lund 73:1, Lunds stad, Lunds kommun, Skåne. Arkeologisk förundersökning 2018. Jan Kockum.
- 2018:44 Åkarp 3:2, fornlämning Uppåkra 53, Uppåkra socken, Burlövs kommun, Skåne. Arkeologisk undersökning 2016. Ivan Balic & Aja Guldåker.
- 2018:45 Kv Döbeln 8, Mårtenstorget, fornlämning Lund 73:1, Lunds stad, Lunds kommun, Skåne. Arkeologisk förundersökning 2018. Jan Kockum.
- 2018:46 Östra Vallgatan, fornlämning Lund 73:1, Lunds stad, Lunds kommun, Skåne. Arkeologisk undersökning 2016. Mattias Karlsson.
- 2018:47 Falsterbo 2:22, Falsterbo, fornlämning Falsterbo 15:1, Falsterbo socken, Vellinge kommun, Skåne. Arkeologisk kontroll 2016. Ivan Balic.
- 2018:48 Gödelövs kyrkogård, Gödelöv 25:1, Gödelövs socken, fornlämning 12:1, Lunds kommun, Skåne län. Arkeologisk undersökning i form av en schaktningsövervakning. Mattias Karlsson.
- 2018:49 Norra Nöbbelöv 6:3, Norra Nöbbelövs socken, fornlämning 24:1, Lunds kommun, Skåne län. Arkeologisk undersökning i form av en schaktningsövervakning. Mattias Karlsson.
- 2018:50 Kv. Stenkrossen 2, Kv. Råbykungen 2, 3, Lunds socken, fornlämning 175:1, Lunds kommun, Skåne län. Arkeologisk utredning 2018. Mattias Karlsson.
- 2018:51 Stora Södergatan, nordsydliga stråket, etapp 3. Lund, fornlämning 73:1, Lunds kommun, Skåne län. Arkeologisk undersökning i form av schaktningsövervakning 2018. Stefan Larsson

Tidigare nummer kan rekvideras från Kulturen, Kulturmiljöavdelningen

Telefon: 046-350406

E-post: arkeologi@kulturen.com